

अंशाभ्यस्त (amśābhyasta) *adj.* multiplied by a fraction सपदं दलितं वंशितमंशाभ्यस्तं भवेत् सारम् GaṇiSāSam. 3. 52.

अंशाभ्युपगम (amśābhyupagama) *m.* acceptance of a part only इत्याद्यभिहितम् तदंशाभ्युपगम एव NyāyMa. 101. 2; इति जैमिनीयसिद्धान्तसकल-क्रियार्थविधेयकवाक्यत्वमङ्गनांशाभ्युपगममात्रम् SiddhāSi. i. 42. 23.

अंशायत (amśāyata) *adj.* one measure long अंशायतानि परिकल्प्य षडश्रकाणि TantrSa. 2. 69 (comm. एकैकांशदीर्घाणि)

अंशारब्ध (amśārabdha) *adj.* produced by the parts न चांशारब्धोऽशी स्वीकर्तुं शक्यते TattvPrakā. 116A. 4. (on ii. 3. 20)

अंशारिष्ट (amśāriṣṭa) *n.* danger due to *amśa* अंशारिष्टं विजानीयाद्रोग-मेवात्र निर्दिशेत् HorāSā. 30. 2.

अंशार्थिन् (amśārthin) *adj.* desirous of the (divine) part, wishing to become a part of the godhead अंशार्थिनोऽधिया विष्णोश्चिरमकूरकंसयोः । योगः कृणोऽयं तेनैव सममेव प्रसेदुषा HariC. 134.

अंशार्पक (amśārpaka) *adj.* supplying a part (of the injunction) कथं भावयेदित्यंशार्पकः प्रयाजादिविधयः SarvaMaSam. 36. 9.

अंशावतर (amśāvata) *m.* partial incarnation रामादयोऽशावतरा हरे-श्चैवन्ति सर्वेऽपि भवन्तु नाम Vidvanmo. 8. 25.

अंशावतरण (amśāvatarāṇa) *n.* A descent (on the earth) of a part (of the deity), partial incarnation अंशावतरणं चात्र देवानां परिकीर्तितम् Mahā-Bhā. i. 2. 76; i. 61. 99; i. 109. 3; अंशावतरणं सर्वे सुराः कुरुत मा चिरम् HariVam. 43. 62; 43. 9; अंशावतरणाद्रिष्णोः स्रोतो भूत्वा महामतिः SkandP. v (3). 36. 12; मयेदं चिन्तितं पूर्वमंशावतरणं सुराः DeviBhāP. iv. 19. 29; iv. 22. 49; अंशावतरणे नायकानां रामादीनां...मानुष्योचितमेव चरितम् AbhinBhā. ii. 204. 13 (on 13. 34); यूयमंशावतरणं कुले कुरुत भारते DaśāvC. 8. 16; अंशावतरणे पुष्टिमार्गवात्र तत्र दोषः AnuBh. 178. 21 (on iii. 1. 18); **B** (hence) the name of an *anuparvan* of MahāBhā. i. इदमंशावतरणं श्रोतव्यमनस्यता MahāBhā. i. 61. 101; i. 62. 1.

अंशावतार (amśāvātāra) *m.* partial incarnation, the incarnation of only a part of the deity, contrasted with *pūrṇāvātāra*, the full or complete incarnation पाहि विश्वमंशावतारकरणैर्न ममासि पुत्रः ViṣṇuP. v. 20. 103; ब्रजामि सर्वेश्वरमीश्वराणाम् । अंशावतारं पुरुषोत्तमस्य ViṣṇuP. v. 17. 33; कलेरिवांशावतारः...किरातपतिः AvantiKa. 166. 16; तस्मिन् भोजवशाभूषणमंशावतार इव धर्म-स्यातिसत्त्वः...पुण्यवर्मा नामासीत् DaśKuC. 129. 11; अंशावतारमिव कृतान्तस्य सहो-दरमिव पापस्य...शबरसेनापतिमपश्यम् Kād. 31. 21; 79. 19; अंशावतारा इव कृष्णाधे-रात्रीणां...पुरस्तादर्शनपथमवतेरुस्तरवः HarṣaC. 315. 12; 290. 17; मत्स्यः कूर्मो वराहः...विष्णोरंशावतारा सुवनहितकराः...पायासुर्मान् ViṣṇuPādāSt. 49; एतद्...अंशावतार इव क्षीरजलधेः...देवेन खानितं सरः TilaMañ. 181. 21; तयोर्ंशावतारौ हि जिष्णुकृष्णौ महाबलौ DeviBhāP. iv. 1. 15; पश्चादंशावताराञ्च (? श्व) जातास्तेषां महात्मनाम् BhaviP. 476B. 32 (iii (3). 10. 48); एषामंशावतारान्मे निबोध SātvT. 1. 43; श्रीमद्वाशरथाः स्वयं मुररिपोर्ंशावतारा अमी MahāN. 1. 16; एवं मुख्यगौण-पूर्णांशावेशाद्यवतारा बहुप्रकाराः YatindraDi. 87. 1; अंशावतारानीशस्य योगाचार्या-नुपासमहे SivarikaMaDi. i. 1. 7. (on i. 1. 0)

अंशावतारक (amśāvātāraka) *m.* partial incarnation यस्यैते भीमकर्माणो रुद्रा अंशावतारकाः BrDharmaP. i. 35. 28.

अंशावतीर्ण (amśāvātīrṇa) *adj.* who has come down (to earth) as a part (of the deity) as a partial incarnation चिन्तयामास चाक्रूरो नास्ति धन्यतरो मया । योऽहमंशावतीर्णस्य मुखं द्रक्ष्यामि चक्रिणः ViṣṇuP. v. 17. 2 = BrahmP. 191. 2; अंशावतीर्णेन च येन गर्भे हृतानि तेजांसि महासुराणाम् MatsyaP. 245. 28 = VāmaP. 29. 26.

अंशावह (amśāvaha) *m.* name of a Vṛṣṇi अंशावहश्च [v. 1. आशा-वहश्च] साम्बश्च वृष्णिवीराः प्रहारिणः MahāBhā. vii (App.) 3. 6.

अंशाविवादिन् (amśāvivādin) *adj.* not dissonant with the prominent note or key-note अंशाविवादी गीतस्याद्यविदारीसमासिक्त् । संन्यासोऽशाविवाचेव विन्यासः स तु कथ्यते । यो विदारीभागरूपपदप्रान्तेऽवतिष्ठते SaṅgīRa. i. 189. 1 (1. 7) (comm. यस्मिन् प्रयोगे योऽशस्तस्याविरोधी संवादीत्यर्थः)

अंशावृत्तित्व (amśāvṛtti-tva) *n.* the fact of not being found in a part, partial lack of concomitance अंशावृत्तित्वे सति घटवृत्तित्वसाधने दृष्टान्तः साध्य-विकलः स्यात् NyāySu.(Ja.) 365B. 9. (on ii 2. 6)

अंशावेश (amśāveśa) *m.* possession of a portion, being endowed with a part अद्य प्रभृति लोकेऽस्मिन्नंशावेशेन मे भवान् चरिष्यति यथाकालम् BrahmāndP. ii. 37. 29.

अंशाशीति (amśāśīti) *f.* eighty degrees अंशाशीत्या हीनोऽर्कः केन्द्रं स्वोच्चवजितश्चन्द्रः PañcSi. 9. 7.

S. D. 3

अंशाहति (amśāhati) *f.* production of the numerators अंशाहतिच्छेदव-धेन भक्ता लब्धं विभिन्ने गुणने फलं स्यात् Lilā. 38.

अंशिक (amś-ika) *adj.* belonging to the part of, pertaining to [DBHS.]

अंशिकर्मन् (amśi-karman) *n.* the activity of the whole or the possessor of the parts अंशांशिनोरेकत्वमेव । अंशिकर्मविनिर्मिते शरीर एवांशस्य भावात् BrahmSūBh.(Ma.) 58B. 1 (on iii. 3. 55)

अंशिगत (amśi-gata) *adj.* found in the whole (the bearer of the parts, the soul) अंशिगतस्य चांशेन सर्वस्यानुसंधानमीश्वराचिन्त्यशक्यायत्तमिति भावः TattvPrakā. 182A. 8 (on iii. 3. 56) मुवि जातेनांशेन चांशिगतं सुखदुःखा-चेवानुभूयते NyāySu.(Ja.) 510A. 11 (on iii. 2. 10)

अंशित (amś-ita) *adj.* divided into parts स्तम्भे प्राथमिकेऽनलादिशिव-निष्ठैरंशितैः क्रमात् TantrSa. 2. 57; अथ सप्तांशिते तस्मिन् पीठमंशेन पङ्कजम् SīlpaRa. i. 17. 34; i. 37. 102.

अंशिता (amśi-tā) *f.* A the status of a whole, completeness, entirety अंशिता यदि पदार्थलक्ष्ययोग्यते ननु पुनर्विरोधिता SaṅkṣeSā. 1. 207 (comm. पदवाच्याभ्यां लक्ष्ययोरंशिता मुख्यार्थसंबन्धविशिष्टता); तदा हि सर्वत्र कृत्स्नयत्नो-ऽशितापि वा AnuVyā. 21A. 2 (on 2. 1) (Jaya. सर्वत्र तृणादानादावपि कृत्स्न-यत्नोऽशिता वा प्रसज्येत); B co-parcenership, co-heirship, status of a sharer पुत्राणां नांशिता...प्रपौत्राणामंशिता quoted in ŚabdaKaDru.

अंशित्व (amśi-tva) *n.* A claim on a share of the property, co-parcenership, partnership द्रव्ये पितामहोपात्ते...समंशित्वमाख्यातं पितुः पुत्रस्य चैव हि BrhaspaSm. 197. 14; राजधने दीनानाथादिसकलप्राणिनामंशित्वम् NitiRa. 72. 4; B the right of dividing the property अंशित्वमंशकृत्वं समं न तु स्वेच्छया स्वाजितवन्यूनाधिकंशकृत्वं ViraMi. (Vyavahāra.) 447. 12; C possessing parts, the whole, the supreme soul whose parts are considered as the individual souls, the cosmic being सर्वेषामेव चांशानामंशित्वेन परा गतिः BrBrahma-S. iii. 9. 73; ईश्वरस्य तदंशविशेषत्वात्तस्य सर्वात्मकत्वांशित्वोपदेशा व्याहृयेरन् SriBh. 448. 6 (on ii. 1. 15); विवर्तपक्षेऽपि जीवस्यापारमार्थिकत्वादेवांशत्वं ब्रह्मणोऽशित्वं च नोपपद्यते NitiMā. 51. 23; नन्वीश्वरांशस्य बृहत्त्वादंशित्वव्यवहारोपपत्तिः Sruta-Pra. ii. 386. 30 (on ii. 3. 52); ii. 386. 29 (on ii. 3. 52); स्थाणावध्यस्तं पुरुषं प्रति स्थाणोरंशित्वप्रसिद्धयभावात् SrutaPra. ii. 385. 18 (on ii. 3. 52); किं च ब्रह्मणो निरवयवत्वेनैकस्यांशित्वमन्येषां तदंशत्वमित्यपि वक्तुमशक्यम् AnuBh. 212. 20 (on iii. 3. 3); अंशित्वादिहेतुत्वपि मतद्रव्येऽपि कार्यस्य कारणभेदेन तदना-श्रितत्वात् सिद्धसाधनम् Nyāyām. 83A. 7; अन्यासमवेतस्यांशित्वमेतत्तनुसमवेतत्वं विना न युक्तम् Nyāyām. 86A. 6; चित्सुखाचार्यैस्तु अयं पटः एतत्तनुनिष्ठा-त्यन्ताभावप्रतियोगी अंशित्वात् इतरांशित्व इत्युक्तम् AdvaiSi. 322. 1 (comm. अंशित्वात् कार्यत्वात्); पूर्वोक्तलक्षणो ब्रह्मांशो जीवपदार्थस्तत्रांशित्वेन ब्रह्मापि वर्तते VedāntKau. 282. 1 (on iii. 2. 14); 386. 20 (on iv. 1. 3).

अंशिन (amś-in) *adj.* [mostly *m* as a noun] A co-parcener, co-heir धनानामविभक्तानामंशिनां संमतिं विना ।...असिद्धौ न्यासविक्रयौ MahNirvāT. 12. 118; अंशिनः प्राप्तुमर्हेति स्वं स्वमंशं विभागतः MahNirvāT. 12. 14; B the whole as against the parts, the possessor of parts (applicable to all kinds of objects) नांशेर्वशी न तेऽत्रान्ये वीक्ष्या न परमाणवः NyāyVi. 2. 110; पूर्वा-पराधरोत्तरमंशिनाभिन्नेन SākaṭāVyā. ii. 1. 25 (comm. पूर्वादि(देदी)न्यंशवाचि(चै)नि सुवन्तानि अंशिवाचिना सुपा समस्यन्ते...न चेत् सौऽशी भिन्नः); यथा किलांशिनः पादपस्य वीजाङ्कुरपादपत्वलक्षणारूपोऽशाः TattvPradi. (A.) 139. 8; पूर्वापराधरोत्तर-मभिन्नेनांशिना SiddhaHe. iii. 1. 52; यथा पुष्पाद्गन्धः पृथग्गच्छति एवमंशिनो जीवादंशाः पृथग्गच्छन्ति BrahmSūBh.(Ma.) 35B. 10 (on ii. 3. 27) (comm. पूर्वार्थोऽशार्था अंशवद्वाचिना समासस्तत्पुरुषः स्यात्); नन्वंशविधानस्यांशिना विना-नुपपत्तेः CaturCio. iii (2). 346. 3; तस्मादंशैरष्टाकपालादिभिरंशी द्वादशकपालः स्तूयते NyāyMāVi. 54. 2 (on i. 4. 12); पटाद्या अंशिनः प्रसिद्धाः NyāySu.(Ja.) 304B. 4 (on ii. 1. 7); C the supreme soul whose part or portion is re- garded as the individual soul (mostly in Vedānta philosophy) अंशिन ईश्वर-स्यापि दुःखित्वं स्यात् BrahmSūBh. (Sān.) 480. 18 (on ii. 3. 45); ननु नांशः अंशिनोऽर्थान्तरम् । नापि स एव BrahmSi. 66. 22; तिष्ठन्नांशी त्यजेदंशं न विनांशं स तिष्ठति । नष्टो नांशी त्यजेदंशम् IṣṭaSi. 223. 2; 109. 15; यत्स्वभावोऽशभूतो जीवः नैवमंशी परमात्मा VedāntSā. (Rā.) 18. 1 (on i. 1. 2) अंशिनः स्वांशागत्यन्ताभावस्य प्रतियोगिनः । अंशित्वादितरांशीव TattvPradi.(Ci.) 40. 10; तिस्रो मूर्तयोऽशा ब्रह्मां-शीति यादवप्रकाशपक्षः SrutaPra. i. 104. 17 (on i. 1. 2); ii. 176. 2 (on i. 4. 28); उत एकत्वमंशिनि अंशेषु चानेकत्वमिति NyāySiA. 190. 18; तत्र किमंशानामन्यो-न्यानुसंधानमापाद्यते, उतांशिनः Vāda. 151. 1; स्मरन्ति च सर्वेऽप्युषयोऽशिनो दुःखा-संबन्धम् AnuBh. 156. 2 (on ii. 3. 47); अंशोऽशीति विभागकल्पनाप्येकान्ताभिदया विरुध्यते NayaMañ. II. iii. 17. 33; अंशी सुखदुःखं नानुभवति VedāntPaSāu.